

THÁI THUỘNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 47

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 04/07/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lư

Hai chữ “trung hiếu” đã được giảng rất nhiều rồi, ý nghĩa của hai chữ này quả thật là nói không hết. Trong Vựng Biên có một đoạn nói: “*Đại hiếu tức là thuận thân, dưỡng chí*”, đoạn này nói được rất hay, chúng ta cần phải hết lòng nỗ lực học tập. Cổ đức dạy người khái niệm cơ bản là “thiên địa cùng gốc, vạn vật đồng thể”, hai câu nói này nguồn gốc xuất phát từ trong Đạo Đức kinh của Lão tử. Cảnh giới này hoàn toàn tương đồng với những gì trong Hoa Nghiêm nói, chính là Phật tri, Phật kiến. Bình thường tôi hay viết chữ cho người ta, chữ tôi viết là: “*Khẳng định tất cả chúng sanh trong hư không pháp giới chính là mình*”, đây gọi là nhập vào tri kiến Phật. Hai câu nói của Lão tử hoàn toàn tương đồng với ý nghĩa này, đây là hiếu đạo, đây là thật sự nhận thức được hiếu, hiểu rõ hiếu. Dùng tâm này đối với tất cả chúng sanh thì chính là tâm Phật, từ trong tâm này sinh ra tư tưởng hành vi, đây là hạnh Bồ-tát chân thật. Cho nên, ở chỗ này nói đến “thuận thân, dưỡng chí” là từ quan điểm này mà nói, nhất định không phải là khái niệm của phàm phu. Cái mà phàm phu nghĩ là làm thế nào dưỡng thân, làm thế nào dưỡng chí của mình thì quá nhỏ bé, luôn là không thể tách khỏi tự tư tự lợi, đâu có biết được những đạo lý lớn này. Có thể thấy được bậc thánh hiền với phàm phu ở trên nguồn tâm là không giống nhau. Cái nguồn này, chúng ta gọi là đầu nguồn, thí dụ như nguồn nước, chỗ khởi nguồn là không giống nhau.

“Dưỡng thân”, thân là gì vậy? Là Phật tánh, là chân tâm bản tánh của chính chúng ta. Làm thế nào có thể dưỡng chân tâm bản tánh của cha mẹ, đây là tận hiếu của Phật Bồ-tát. Cha mẹ là phàm phu, còn đang mê, làm sao dùng phương tiện thiện xảo để thúc đẩy họ, giúp đỡ họ giác ngộ, đây mới chân thật là đại hiếu viên mãn. Cho nên, “thuận” là thuận tánh, không phải thuận tình. Ở trong tình, nhà Phật thường nói, nhà Nho cũng nói là “thấu tình đạt lý”. Trung Quốc nói về hiếu đạo, Khổng Lão Phu Tử tôn sùng Đại Thuần vì ông biết hiếu, hành hiếu, tận hiếu; cho rằng ông là tấm gương tốt nhất của hành hiếu, tận hiếu, việc mà ông làm là giúp cha mẹ giác ngộ. Cha mẹ đối xử với ông, người khác khi nhìn thấy thì cho rằng đó là tội tặc đến cực điểm, đâu đâu cũng muốn đưa ông vào chỗ chết,

nhưng ông xem cha mẹ là đại thánh đại hiền, là Phật thật, là Bồ-tát thật. Tại sao hai phương diện thấy lại khác nhau như vậy? Vua Thuấn là nhìn từ trên thể tánh, nhìn từ trên tâm tánh; từ trên tâm tánh ông nhìn thấy tất cả chúng sanh đều là chư Phật Như Lai, cho nên Phật nói trong kinh, Bồ-tát khi thành Phật thì thấy chúng sanh khắp đại địa đều thành Phật đạo, chính là cái ý này. Cha mẹ của vua Thuấn là tùy thuận vọng tưởng, phiền não tập khí của mình mà nhìn chúng sanh. Cho nên cách nhìn của hai người không giống nhau, một cái là quan sát từ trên tâm tánh, lý thể; một cái là nhìn người từ trên tập khí phiền não.

Cho nên vua Thuấn có thể thông đạt quyền biến. Khi cha mẹ trách phạt ông, nếu có thể chịu đựng thì tiếp nhận trách phạt, nếu không thể chịu đựng thì lẩn tránh, không phải nói là khi không thể chịu đựng thì cũng phải ở đó chịu đòn, bạn bị cha mẹ đánh chết là đáng đời! Bạn đã chết oan uổng, bạn là đại bất hiếu, ở chỗ này chính là thông đạt quyền biến. Khi có thể chịu đựng thì chịu đựng, không thể chịu đựng thì tránh đi, tận hết khả năng tìm cơ hội khơi gợi cho cha mẹ. Cha mẹ ông quả nhiên đã giác ngộ, quả nhiên đã hiểu rõ, quả nhiên đã thành đại thánh đại hiền, đây mới được xem là tận hiếu, mới được xem là thuận thân. Hiện nay chúng ta muốn thuận theo cha mẹ, tâm tham của cha mẹ rất nặng, muốn bạn kiếm tiền, muốn kiếm nhiều tiền, muốn bạn làm quan lớn, muốn bạn tham ô. Tốt, bạn đều tùy thuận, bạn tùy thuận thì tương lai bạn đọa địa ngục, cha mẹ bạn cũng bị đọa địa ngục, đây không phải là thuận thân. Đọc sách thánh hiền, học Phật Bồ-tát, không có gì khác chỉ là học làm một người sáng tỏ mà thôi. Người sáng tỏ thì sẽ không làm việc sai trái, sẽ không có ý nghĩ sai lầm, đây gọi là thuận thân.

Biết thuận thân, liền đem phương pháp lý luận về thuận thân mở rộng ra, hằng thuận chúng sanh, đó chính là hạnh Phổ Hiền. Ở trong “hằng thuận chúng sanh, tùy hỷ công đức”, hai câu nói này, trước khi Phật pháp còn chưa truyền vào Trung Quốc thì vua Thuấn đã làm được. Chúng ta trong ghi chép của lịch sử đọc được bài văn này về Đại Thuấn, dùng quan điểm của Phật pháp để xem, làm sao nói ông không phải là chư Phật Bồ-tát đến Trung Quốc để ứng hóa? Hành nghi cả đời của ông chính là mười nguyện của Bồ-tát Phổ Hiền. Mười nguyên tắc tu hành của Bồ-tát Phổ Hiền, mỗi một điều ông đều làm được, hơn nữa làm được viên mãn như vậy. Cho nên, chư Phật Bồ-tát ứng hóa ở thế gian này, chúng ta là người phàm mắt thịt nên không biết, luôn là tùy thuận tập khí phiền não của mình, tạo ra biết bao nhiêu ác nghiệp, thế nhưng chư Phật Bồ-tát vẫn một lòng từ bi đến giáo hóa chúng ta. Ý nghĩa của “thuận thân” chúng ta phải hiểu. Sau khi hiểu rồi

thì sẽ biết làm sao để hằng thuận chúng sanh, làm sao có thể viên mãn Bồ-tát hạnh, có thể tu thành Bồ-tát đạo.

Nói đến “dưỡng chí”, nhà Nho và nhà Phật dạy người lập chí, nhà Phật dạy người phát nguyện, phát nguyện chính là lập chí. Lập chí không phải vì danh lợi, mà là phải lập chí đại công. Chỗ này có câu nói rất hay: “*Dưỡng kỳ triệt địa thông thiên bào dân dĩ vật chi chí.*” Câu nói này người hiện nay đọc xong rất khó hiểu ý nghĩa, cho nên chúng tôi đổi thành câu nói khác, văn ngôn văn dịch thành văn bạch thoại, đó là phải dưỡng thành chí tận trung, tận hiếu phục vụ cho tất cả chúng sanh trong pháp giới, chính là ý nghĩa này. Đòi người lấy phục vụ làm mục đích, lấy giúp người làm gốc của niềm vui, Phật dạy chúng ta như vậy, nhà Nho, nhà Đạo cũng là dạy người như vậy. Nếu không hiểu ý nghĩa này thì chí và nguyện của bạn đều có lệch lạc, có tà lệch, bất chánh, sai lầm. Thế nhưng thuận thân, dưỡng chí thực hiện từ đâu vậy? Trong sách Đại Học nói rất hay, trong Đại Học dạy cho chúng ta cương lĩnh thực hiện từ “thành ý, chánh tâm”; thành ý, chánh tâm chính là nhà Phật gọi là phát tâm Bồ-đề. Nhưng mà tâm Bồ-đề của chúng ta không phát khởi được, vì sao không phát khởi được? Vì có chướng ngại, nhất định phải trừ bỏ chướng ngại. Trừ bỏ chướng ngại, nhà Nho gọi là “cách vật, trí tri”. Cách vật rồi sau đó mới trí tri, trí tri rồi sau đó mới thành ý, thành ý rồi sau đó mới chánh tâm, nó có phương pháp, có trình tự.

Cho nên, muốn thực hiện thì điều kiện đầu tiên chính là chân thành, nếu muốn chân thành thì nhất định phải cách vật. Vật là gì vậy? Vật là dục vọng. Khi tôi giảng kinh Địa Tạng có nói với mọi người là dục vọng có hai loại, một cái là ái dục, một cái là thị dục, thị dục là ham thích. Bạn có thể đem hai loại dục vọng này xả bỏ thì đây gọi là cách vật. Sức mạnh của dục vọng vô cùng lớn mạnh, là tập khí từ vô thủy kiếp đến nay, không những chướng đạo mà còn chướng ngại tất cả thiện pháp thế gian. Bạn xem, Phật nói với chúng ta về thiện căn của thế gian chính là tất cả mọi thiện pháp thế gian, nó có nguồn gốc, nguồn gốc là gì? Không tham, không sân, không si, đây là ba thiện căn. Bạn còn có tham sân si, dù cho bạn làm ra là thiện nhưng cái thiện này là ngụy thiện, không phải chân thiện. Bạn có thể lừa gạt người, nhưng bạn không thể lừa gạt thiên địa quỷ thần; bạn không thể lừa gạt lương tâm của chính mình. Phật pháp gọi là đoạn phiền não, nhà Nho gọi là cách vật, cách vật chính là đoạn phiền não. “Cách” là chống lại, ý nghĩa của cách vật chính là phải chiến thắng sự ham muốn hưởng thụ vật chất, dùng trí tuệ của bạn, dùng lý trí của bạn để khắc phục phiền não của bạn, là ý nghĩa như vậy, trong Phật pháp gọi là đoạn phiền não chướng. Ngoài cái này ra

còn có một cái chướng nữa, Phật pháp gọi là sở tri chướng, nhà Nho gọi là trí tri. Trí tri là phải khai mở trí tuệ chân thật, trí tuệ chân thật hiện tiền thì mới có thể đem sở tri chướng trừ bỏ.

Quý vị phải biết, nhà Phật tu hành thì chú trọng ở thiền định, tám vạn bốn ngàn pháp môn chính là tám vạn bốn ngàn loại phương pháp khác nhau, cách thức khác nhau để tu thiền định. Chúng ta niệm Phật, dùng chấp trì danh hiệu, dùng phương pháp này để tu thiền định. Mục đích của thiền định là gì? Là phá phiền não chướng. Tâm thanh tịnh, tâm định rồi thì sanh trí tuệ, trí tuệ có thể phá sở tri chướng. Phương pháp dụng công của chúng ta hiện nay là tiến hành đồng thời. Niệm Phật đường chú trọng tu định, giảng đường chú trọng tu tuệ. Thế nhưng định tuệ của chúng ta đều không thể thành tựu, nguyên nhân không thể thành tựu ở đâu? Chúng ta chưa có đem ái dục và thị dục đoạn trừ, cho nên dù tu như thế nào, tu cả một đời, bề ngoài trông rất giống nhưng trên thực chất không có nội dung, lỗi của chúng ta là ở chỗ này. Tu hành đã tu lâu đến như vậy mà công phu vẫn không đắc lực, bạn vẫn không phản tỉnh hay sao? Giống như chúng ta bị bệnh, mời thầy thuốc đến khám chữa bệnh, chúng ta đang uống thuốc, thuốc đã uống rất lâu mà bệnh không có tiến triển, bạn vẫn không giác ngộ hay sao? Nhất định là uống sai thuốc rồi, chẩn đoán có sai lầm nên bệnh không có tiến triển, hãy mau chóng đi tìm thầy thuốc khác, con người chúng ta đều có loại thường thức này. Bản thân tu hành công phu không đắc lực thì giống như bị bệnh vậy, vào lúc này cần phải lắng lòng mà kiểm điểm, quan sát xem lỗi lầm của chúng ta rốt cuộc ở đâu? Tìm ra được lỗi lầm rồi, đem lỗi lầm tiêu trừ đi thì công phu sẽ đắc lực ngay. Công phu đắc lực thì giống như uống thuốc thấy có tác dụng, có hiệu quả.

Hai chướng nhất định phải đoạn, đoạn không phải đơn giản như vậy, không phải đơn giản như vậy thì phải làm cách nào? Đoạn từng phần, Nho và Phật đều là dạy chúng ta như vậy. Đoạn một phần phiền não, khai một phần trí tuệ; đoạn hai phần phiền não, khai hai phần trí tuệ. Bậc thánh hiền là từ phàm phu mà thành, Phật Bồ-tát cũng là từ phàm phu mà thành, làm sao mà họ có thể thành tựu vậy? Là đoạn từng phần, mỗi ngày chính là đang làm công việc này. Phiền não mỗi ngày nhẹ, trí tuệ mỗi ngày tăng, đây chính là công phu, đây chính là tiến bộ, đây cũng chính là “sự hưởng thụ cao nhất của đời người” mà năm xưa tiên sinh Phương Đông Mỹ dạy cho tôi, người bình thường ở thế gian không thể hưởng thụ đến được. Phiền não nhẹ, trí tuệ tăng, đối với đạo lý của vũ trụ nhân sinh, chân tướng của vũ trụ nhân sinh càng ngày càng hiểu rõ, càng ngày càng sáng tỏ. Khi đó bất luận là bạn sống đời sống như thế nào, đời sống giàu sang cũng được, đời

sống nghèo hèn cũng được; bất luận là thân phận gì, bạn ở trong xã hội có địa vị cũng được, bản cùng hạ tiện cũng được, cái đó không quan trọng, bạn đều có thể trải qua đời sống hạnh phúc mỹ mãn chân thật, đời sống tự tại an lạc. Đây là trải qua đời sống của bậc thánh hiền, đời sống của Phật Bồ-tát, chúng ta dưỡng chí thì phải dưỡng loại chí này.

Cho nên có thể thuận, có thể dưỡng, nguồn gốc của nó đều là ở việc nhận biết về chân tướng của vũ trụ nhân sinh, trong Phật pháp gọi là nhận biết về pháp tánh, Phật tánh của tất cả chúng sanh, sau đó bạn mới có thể làm được. Thế nhưng để có được nhận biết này là không dễ, cổ thánh tiên hiền dạy chúng ta thân cận thiện tri thức, mục đích của việc thân cận thiện tri thức là ở đâu? Chẳng qua là nhờ vào kinh nghiệm của họ, nhờ vào tu trì của họ để giúp chúng ta giác ngộ, giúp chúng ta nhận biết mà thôi. Công phu chỉ cần đắc lực, không cần phải rất cao thì có thể sanh tử tự tại, tiền đồ là một mảng sáng lạn. Đây là chúng ta thấy được từ các bậc tu hành thời xưa, trong rất nhiều ghi chép thấy được thông tin, thấy được kết luận. Họ có được thành tựu như vậy, chúng ta không thể rút lại phía sau họ, vậy thì đời này của chúng ta mới không uổng phí; đời này nhất định vắng sanh bất thoái thành Phật, không đợi đến đời sau nữa; thân này ở trong lục đạo luân hồi, lần này là thân cuối cùng. Chúng ta phải dưỡng cái chí này, hết lòng nỗ lực phụng hành, khiến chí nghiệp này của chúng ta đạt đến cứu cánh viên mãn, đây là đại hiếu. Bản thân biết dưỡng, cũng có thể giúp người khác dưỡng; bản thân có thể thuận, cũng có thể giúp người khác thuận, tự độ và độ tha, đây là Đại thừa Bồ-tát đạo.

Nội dung của Vựng Biên rất phong phú, rất tuyệt vời, văn tự của Cảm Ứng Thiên là của Đạo giáo, còn chú giải ở đây là của Phật giáo và Nho giáo, đúng là tam giáo hợp thành nhất thể. Đây là quyển sách hay mà đại sư Ấn Quang cả đời tôn sùng, hy vọng dùng sách này để hóa giải kiếp nạn hiện nay, chúng ta chân thật muốn có thể ở trong kiếp nạn này gặp dữ hoá lành, gặp nạn thành an thì quyển sách này là bảo đảm. Thế nhưng bạn nhất định phải lý giải, phải phụng hành thì mới có thể đạt được mục tiêu của tiêu nghiệp chương, tiêu tai nạn, làm nền tảng cho việc tu hành vắng sanh thành Phật. Tốt rồi, hôm nay chúng ta giảng đến đây.